31.07.2025

Mums ir jauns *LinkedIn*!

Sveiciens
10. LIFE GoodWater IP ziņu lapā!

Vasara ir pilnbriedā – kāds bauda atvaļinājumu un krāj spēkus, cits ir meties upes darbos. No monitoringa līdz talkām – un pa vidu pa kādam pasākumam ar'. Par to, kas noticis un plānots, lasi te!

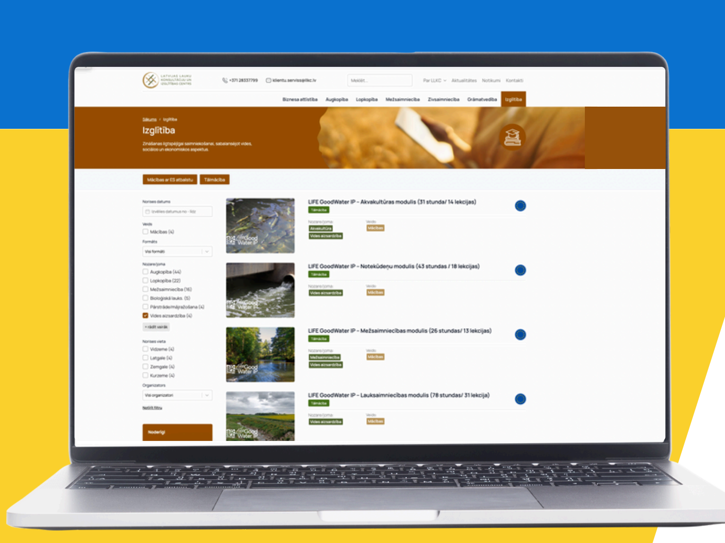

MĀCĪBAS PIEEJAMAS TE

LIFE GoodWater IP mācības pieejamas tiešsaistē!

Priecājamies ziņot, ka Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) interneta vietnē pieejami 4 tiešsaistes mācību kursi lauksaimniekiem, mežsaimniekiem akvakultūras speciālistiem un notekūdeņu apsaimniekošanas speciālistiem. Kursu saturu izstrādājuši projekta eksperti un citi nozaru speciālisti. Mācības sniedz vērtīgu ieskatu par katras nozares ietekmi uz virszemes ūdeņiem.

Šogad LIFE GoodWater IP Starptautiskā konference veltīta ūdensmalai

8. un 9. oktorī norisināsies Baltijas Vides Foruma organizētā LIFE GoodWater IP Starptautiskā konference, par kuras vadmotīvu, atsaucoties uz šī gada dzīvotni, izraudzīta ūdensmala. Tajā satiekas ne tikai dažādas dzīvotnes – itin bieži ūdensmalā sastopas dabas un cilvēka intereses. Konferencē lūkosim, kā tās veiksmīgi salāgot.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Īpašs notikums!

8–9.10.2025.

LIFE GoodWater IP konference:

Ūdensmala – vieta ūdens, zemes un cilvēka mijiedarbei. Upju baseinu apsaimniekošanas prakse un izaicinājumi

Šogad LIFE GoodWater IP jau pārstāvēts vairākās starptautiskās konferencēs!

LATVIJĀ

Latvijas Universitātes 83. Starptautiskās zinātniskās konferences Bioloģijas apakš-sekcija "Latvijas ūdeņu vides pētījumi un aizsardzība, 20.03.

Ar prezentācijām un stenda referātiem uzstājās kolēģi no Latvijas Universitātes, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes, BIOR un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra.

Prof. A. Lagzdiņa prezentācija konferencē. Foto: Ieva Karkovska

ĪSLANDĒ

Ziemeļvalstu hidroloģijas konference (Nordic Hydrological Conference), 3.–5.06.

LIFE GoodWater IP pārstāvēja kolēģi no Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra un BIOR. Pēc konferences LIFE GoodWater IP delegācija tīklojās ar "brāli" no Islandes – projektu *LIFE ICEWATER*.

LIFE GoodWater IP komanda NHC konferencē. Foto: LVĢMC

AUSTRĀLIJĀ

Ekosistēmu pakalpojumu partnerības (ESP) 11. Pasaules konference, 23.–27.06.

ESP konferencē projektā pētīto prezentēja LVMI "Silava" vadošās pētnieces Zane Lībiete un Arta Bārdule. Vēl jo vairāk – Latvijas zinātnieki ne tikai piedalījās, bet vadīja arī veselu sesiju "O7. Adaptīvi risinājumi meža un ūdens ekosistēmu pozitīvu sinerģiju veicināšanai".

Z. Lībiete un A. Bārdule ESP konferencē. Foto: LVMI "Silava"

Jauns infrastruktūras objekts!

Ekspluatācijā nodotas un svinīgi atklātas Nākotnes notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI)

26. jūnijā Jelgavas novada Glūdas pagastā notika jauno Nākotnes ciema NAI atklāšanas pasākums. Vietējie ir laimīgi, ka nu NAI strādās kā nākas – notekūdeņus papildus attīrīs arī mākslīgais mitrājs. Savukārt kā aizraujošs izziņas objekts kalpos NAI 3D modelis, kas demonstrēs notekūdeņu attīrīšanas procesus skolēniem un citiem interesentiem.

Foto: Jelgavas novads

Projekta komanda ciemos pie Mazā granta īstenotājiem
Foto: Dace Strigune

Silenē noslēdzies Mazais grants "Sila ezera ekoloģiskās kvalitātes uzlabošana, veicot niedru pļaušanu"

Tas tika uzsākts 2023. gada janvārī un noslēdzās šī gada martā. Projektu īstenoja Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālā pārvalde sadarbībā ar partneriem – biedrībām "Jubra" un "Silenes stariņi".

Ražīga bijusi dalība arī dažādos pasākumos:

- **25.05. aizvadījām Latvijas Dabas fonda rīkoto ainavu tūri "Daba taisnas līnijas nevelk –** Toras upes ceļš". Tajā AS "Latvijas valsts meži" speciālisti demonstrēja upes sateces baseinā izveidotos videi draudzīgas meliorācijas risinājumus. Savukārt LVMI "Silava" informēja par risinājumu efektivitāti un citiem teritorijā veiktajiem pētījumiem.
- **02.06. uzņēmām dažādu Dānijas LIFE projektu pārstāvjus**, stāstot par savu pieredzi videi draudzīgas meliorācijas risinājumu izbūvē. Delegācijai tika demonstrēti gan Toras teritorijā izveidotie sedimentācijas baseini, gan Aģes mākslīgais mitrājs.
- **21. un 22. jūnijā darbojāmies Sarunu festivālā "Lampa",** kur L. Fībiga (LVĢMC) piedalījās diskusijā "Ūdeņu izpēte un apsaimniekošana Latvijā: vai mēs to protam (labi) darīt?" (diskusiju vadīja K. Veidemane (BEF), savukārt J. Šīre un M. Jentgena piedalījās debatēs "Nojaukt nedrīkst atstāt", kas skāra šķēršļu problemātiku Latvijas upēs. K. Abersonam (BIOR) tika tas prieks vadīt sarunu "Kā kļūt par pētnieku jeb jautri notikumi no ekspedīcijām", kurā ūdeņu pētnieki atminējās gan spilgtus, gan slapjus piedzīvojumus.
- **5. jūlijā biedrība Zemnieku saeima nesa LIFE GoodWater IP un citu lielisku ūdeņu projektu karogus Tērvetes Traktordienā.**
- **8. jūlijā** BIOR kolēģi "Manu zaļo svētku" laikā ļāva maziem un lieliem izzināt ūdeņu noslēpumus Vērmanes dārzā Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku ietvaros.
- **10. jūlijā Zemnieku saeima pārstāvēja projektu "Lauku dienā 2025" Viļānos.**
- **15. jūlijā K. Abersons** (BIOR) *CleanR* un Cēsu pašvaldības kūrētajā "Šūnā" **stāstīja par zīmēm, kuras, nākamreiz laivojot vai ejot pārgājienā, lasīt upē.**

Foto: Elza Jarmoļiča (Together photography)

18. jūlijā atklājām ceļojošo izstādi "Auces upe: Zemgales atspulgs". Šobrīd izstāde apskatāma pie Bēnes tautas nama, rudenī tā ceļos uz Lielauci.

Latvijas Dabas fonds bija parūpējies par aktivitātēm, uzkodām, muzikālo noformējumu un zinošu ekspertu – L. Grīnbergas (LU) un K. Abersona (BIOR) – stāstījumu par Auces upes dabu.

26. jūlijā Latvijas Dabas fonda "Pļavas festivālā" LIFE GoodWater IP teltī saimniekoja Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs un Pasaules dabas fonds

Foto: Kaspars Teilāns

TIEKAMIES AUGUSTĀ!

- **21.08. pirmā atvērtā LIFE GoodWater IP talka šogad notiks Mergupē.** Mērķis – taisnota posma dabiskošana, gultnē izvietojot akmeņus. Plašāka informācija un pieteikšanās jau drīzumā projekta mājaslapā un sociālajos tīklos. Vietu skaits ierobežots.
- **23.08. Carnikavas Nēģu svētkos piedāvāsim īpašu stafeti "Caur ērkšķiem uz nārstu"**, kas ļaus ikvienam iejusties šķēršļu sagurdināta nēģa ādā.
- **23.08. Rojā plānota pirmā – un, iespējams, vienīgā – ainavu tūre laivās pa Rojas upi**. Plašāka informācija un pieteikšanās drīzumā Latvijas Dabas fonda un projekta mājaslapās un sociālajos tīklos.

Arī septembrī paredzētas vairākas atvērtās (plašākai publikai pieejamas) *LIFE GoodWater IP* talkas! Par tām ziņosim drīzumā!

Taču kolēģi no BIOR un LVĢMC talku sezonu jau ir atklājuši, 23. jūlijā samazinot Mores muižas dzirnavu aizsprosta palieku ietekmi Mergupē.

Foto: Ieva Karkovska

VASARA – MONITORINGA LAIKS!

Lai uzlabotu upju un ezeru kvalitāti, jāfiksē situācija ūdensobjektos gan PIRMS, gan PĒC dažādu risinājumu ieviešanas. Lai to paveiktu, veic MONITORINGU. Kādus parametrus mērām monitoringa laikā? Lūk!

Ūdensteces hidromorfoloģiskie raksturlielumi

Tostarp: ūdens līmenis, caurplūdums, straumes ātrums, gultnes substrāts un tā daudzveidība, krastu pārveidojumi, šķēršļi.

Šie raksturlielumi stāsta par ekosistēmas strukturālo un funkcionālo kvalitāti – tie spēj tieši liecināt arī par cilvēka klātbūtni ekosistēmā.

Monitoringu veic LVĢMC

Ūdens fizikāli-ķīmiskā kvalitāte

Tostarp: kopējais slāpeklis un fosfors, skābekļa (O_2) koncentrācija, caurredzamība (ezeriem), BSP5 (upēm), N-NH_4

Šie rādītāji raksturo ūdens kvalitāti un trofisko stāvokli, ieskicē upes pašattīrīšanās spējas vēsta par potenciāliem eitrofikācijas riskiem.

Monitoringu veic LVĢMC

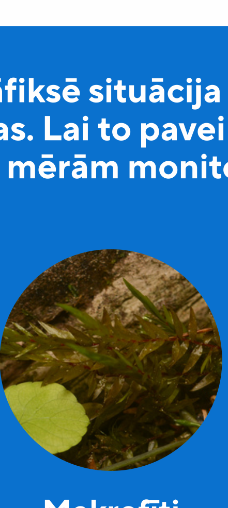

Makrofīti

Tostarp: peldošie augi, zemūdens augi, virsūdens augi, sporaugi, makroskopiskās aļģes un ūdens sūnaugi.

Makrofītu sugu sastāvs un daudzums tiek izmantots kā indikators ekoloģiskā stāvokļa novērtēšanā.

Monitoringu veic LU

Bentiskie bezmugur-kaulnieki

Tostarp: Kukaiņu kāpuri, vēžveidīgie, gliemeži, gliemenes, dēles, tārpi u.c.

Arī šo sugu sastāvs un daudzveidība palīdz raksturot ūdens objekta ekoloģisko kvalitāti

Monitoringu veic LU

Zivju fauna

Mērķis: zivju sugu sastāva, daudzuma un stāvokļa noteikšana.

Regulāra monitoringa veikšana palīdz novērtēt ūdens ekosistēmas veselību un izmaiņas zivju populācijās, kā arī identificēt antropogēno un dabisko faktoru ietekmi.

Monitoringu veic BIOR

Tas nav viss! *Papildus, piemēram, LVMI "Silava" veic arī nobiru monitoringu u.c. pētījumus.*

PIEEJAMS FINANSĒJUMS!

Līdz 15.08. iespējams pieteikties finansējumam TOP 70 ZIVJU MIGRĀCIJAS ŠĶĒRŠĻU LIKVIDĒŠANAI vai ietekmes mazināšanai

Līdz 30.06.2026. iespējams pieteikties finansējumam MĀKSLĪGO MITRĀJU IZVEIDEI

Iepazīsti LIFE GoodWater IP komandu: Biedrība "Zemnieku saeima"

Zemnieku saeima (ZSA) projektā darbojas kā tilts, kas savieno saimniekus ar zinātniekiem, politikas veidotājiem, vides aizsardzības aktīvistiem. Mērķis: iedvesmot saimniekot ūdeņiem draudzīgi. Galvenais veids, kā to panākt: izglītot un – svarīgākais – praktiski demonstrēt!

Zanda Melnalksne
ZSA biroja vadītāja, LIFE GoodWater IP koordinatore

Zanda iniciē un vada ne tikai dažādus projektus, bet arī Zemnieku saeimas biroju. Ar Zandas rūpēm plānotie pasākumi tiek ne tikai plānoti un ieviesti, bet arī atspoguļoti atskaitēs. Mītot Pēterupes krastos, Zanda redz, kā upe spoguļo cilvēku attieksmi.

Upe vai ezers, uz kuru aicina doties: Ikviens! Galvenais ir piecelties no krēsla un doties dabā, izpētīt, iepazīt un pārdomāt savus ieradumus, novērtējot dabas varenumu!

Maira Dzelzkalēja-Burmistre
ZSA valdes priekšēdētāja vietniece, projektā atbild par lauksaimnieku izglītošanu

Maira ir agronome-lauksaimniecības ekonomiste, kas apvieno praktisku pieredzi, darbojoties ģimenes zemnieku saimniecībā, un dalību starptautiskos projektos ar fokusu uz inovācijām un videi draudzīgu lauksaimniecību.

Upe, kuru aicina izbaudīt: Mairas dzimtā Lielupes augštece. Īpaši skaistas ir Lielupes mazās pietekas un to līkumotie krasti, kā arī palieņu pļavas.

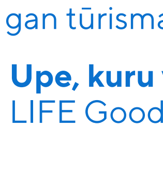

Sandis Liepa,
ZSA sabiedrisko attiecību speciālists

Sandis ir Zemnieku saeimas ziņnesis – viņš tur rūpi par saziņu ar sadarbības partneriem, paveikto darbu atspoguļošanu, kā arī pasākumu organizēšanu. Darbā lieti noder gan pašvaldībā, gan tūrisma jomā uzkrātā pieredze.

Upe, kuru vērts iepazīt: Auce vai kāda cita no LIFE GoodWater IP rūpju upēm!

Iveta Grudovska
Lauksaimniecības un vides eksperte, agronome, ZS "Lielvaicēni" līdzīpašniece

Ivetas darbalauks ir plašs, un nozīmīga tā daļa ir zaļās infrastruktūras elementu ieviešanas veicināšana Latvijā, buferjoslu pētījumi, jaunu vides elementu izveides veicināšana zemnieku īpašumos. Tāpat Iveta saimnieko arī zemnieku saimniecībā "Lielvaicēni".

Ezers, kuru aicina apciemot: Zebrus ezers Zemgalē – tajā ir lieliska peldvieta, kas ātri uzsilst. Tāpat Iveta saka, ka upes vislabāk izpētāmas pārgājienos tieši agrā pavasarī, kad upes tecējumu vēl neslēpj saplaukušās lapas.

Līga Krūklīte
ZSA finanšu vadītāja, projektā atbild par ZSA finansēm, sadarbību

Līgai ir maģistra grāds ekonomikā un vairāk nekā 10 gadu pieredze Zemnieku saeimas finanšu vadībā. Tapat Līga darbojas vairākos ar vides aizsardzības tematiku saistītos *Interreg* un *Horizon* projektos. Brīvbrīžos satiksiet Līgu dabā – vai nu nūjojot, vai pavadot laiku ar suņuku.

Pieredze, ko vērts piedzīvot: ar kādu ūdenstransportu izbraukt pa Lielupi pie Jelgavas, sajūtot upes varenumu un apskatot palieņu pļavas un savvaļas zirgu ganāmpulkus!

Materiālu sagatavoja:

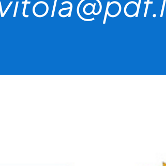

Ieva Vītola
LIFE GoodWater IP
Komunikācijas vadītāja
ivitola@pdf.lv

Integrētais projekts "Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai" (LIFE GoodWater IP, LIFE18 IPE/LV/000014) ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības LIFE Programmas un Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas.

Šī informācija atspoguļo tikai LIFE GoodWater IP projekta partneru viedokli, un Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra neatbild par to, kā tiek izmantota šeit paustā informācija.